

**ČLANOM SVETA
JAVNEGA ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK**

Bled, dne: 10. 12. 2020
Št.: 0130-10/2020-1

VABILO

Vljudno vabljeni na

**2. sejo sveta Javnega zavoda Triglavski narodni park,
ki bo**

v četrtek, 17. decembra 2020, ob 13.00 uri, na daljavo (preko aplikacije zoom).

Predlagani dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda
2. Potrditev zapisnika dopisne seje sveta z dne 9. 11. 2020
3. Ugotovitveni sklep o imenovanju Petra Belharja kot predstavnika Lovske zveze Slovenije
4. Ugotovitveni sklep o prenehanju članstva v strokovnem svetu in imenovanje novega strokovnega sveta
5. Pobude in vprašanja
6. Razno

Povezavo za sejo z navodili vam posredujemo naknadno.

Vljudno vabljeni!

B. Lj

Bojan Dejak
Predsednik sveta Triglavskega narodnega parka

2. točka dnevnega reda

Potrditev zapisnika dopisne seje sveta z dne 9. 11. 2020

Predlagatelj: Bojan Dejak

Poročevalec: mag. Janez Rakar

Gradivo: Zapisnik dopisne seje sveta z dne 9. 11. 2020

Predlog sklepa:

2.1 Svet TNP potrjuje zapisnik dopisne seje sveta z dne 9. 11. 2020.

ZAPISNIK

6. dopisne seje sveta Javnega zavoda Triglavski narodni park dne 9. 11. 2020.

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika konstitutivne seje sveta TNP z dne 27. 8. 2020
2. Izveden strokovni svet Triglavskega narodnega parka
3. Potrditev Drugega rebalansa programa dela in finančnega načrta Javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2020
4. Informacija Javnega zavoda Triglavski narodni park na vprašanje Tomaža Breganta o razhajanju med opisno in digitalno mejo narodnega parka
5. Informacija Javnega zavoda Triglavski narodni park na vprašanje Boruta Peršolje glede elektrifikacije Triglavskega doma na Kredarici

Ugotavljamo:

- Gradivo za dopisno sejo je bilo dne 4. 11. 2020 po elektronski pošti poslano vsem članom sveta TNP. Gradivo je obsegalo: dopis o sklicu dopisne seje, gradivo, predlog sklepov in glasovnico.
- Več članov sveta je izrazilo nestrinjanje glede sprejemanja rebalansa na dopisni seji, vendar je po več poslanih sporočilih predsednik sveta odločil, da se sklicana dopisna seja izvede, se pa v začetku decembra skliče seja sveta na daljavo z možnostjo razprave.
- Skladno s predlogom Mira Eržena in pobudo Bojana Travnja se na naslednji seji sveta izvede razprava o delovanju čistilnih napravah v planinskih kočah na območju Triglavskega narodnega parka.
- Glasovanje je potekalo tako, da je bilo treba izpolniti in podpisati priloženo glasovnico in jo do vključno 9. 11. 2020 do 13.00 po elektronski pošti posredovati na naslov Javnega zavoda Triglavski narodni park.
- Prispelo je 18 glasovnic. Ena glasovnica ni bila veljavna, ker JZ TNP predhodno ni prejel sklepa o menjavi člana.

Sprejeti so bili naslednji sklepi :

- 1.1 Svet Triglavskega narodnega parka potrjuje zapisnik konstitutivne seje Triglavskega narodnega parka z dne 27. 8. 2020.

ZA: 17, PROTI: 0

2.1 Svet Triglavskega narodnega parka se seznani z izvedbo seje strokovnega sveta z dne 2. 11. 2020.

ZA: 17, PROTI: 0

3.1 Svet Triglavskega narodnega parka potrjuje Drugi rebalans programa dela in finančnega načrta Javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2020.

ZA: 16, PROTI: 0

Zapisala:
Tina Markun

Predsednik sveta TNP:
Bojan Dejak

Bled, 10. 11. 2020

3. točka dnevnega reda

Ugotovitveni sklep o imenovanju Petra Belharja kot predstavnika Lovski zveze Slovenije

Predlagatelj: mag. Janez Rakar

Poročevalec: mag. Janez Rakar

Gradivo: Sklep Lovski zveze Slovenije z dne 16. 11. 2020 , št: LZS 270-3

Predlog sklepa:

3.1 Skladno s sklepom Lovski zveze Slovenije z dne 16. 11. 2020, se kot predstavnika Lovski zveze Slovenije imenuje Petra Belharja .

Številka: LZS/ 270 -3

Datum: 16. 11. 2020

Javni zavod Triglavski narodni park
Ljubljanska cesta 27
4260 BLED

številka	0130-19/2019-20	prejeto	23. 11. 2020
priloge		rešeno	

ZADEVA: PREDSTAVNIK LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE V SVETU ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK ZA MANDAT 2020-2024

Spoštovani,

Sporočamo vam, da je Upravni odbor LZS na svoji 5. seji dne 3. 11. 2020 imenoval za predstavnika Lovske zveze Slovenije v Svetu zavoda Triglavski narodni park za mandatno obdobje 2020-2024 Petra Belharja.

Lep pozdrav

mag. Lado Bradač
predsednik LZS

4. točka dnevnega reda

Ugotovitveni sklep o prenehanju članstva v strokovnem svetu in imenovanje novega strokovnega sveta

Predlagatelj: mag. Janez Rakar

Poročevalec: mag. Janez Rakar

Predlog sklepov:

4.1. Svet Javnega zavoda Triglavski narodni park ugotavlja, da članstvo v strokovnem svetu TNP preneha naslednjim članom:

Zunanji člani:

- dr. Matej Gabrovec , predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti
- prof. dr. Mihael Jožef Toman, predstavnik Biotehniške fakultete
- Metod Rogelj, predstavnik Zavoda RS za varstvo narave
- Andrej Bibič, predstavnik Ministrstva za okolje in prostor
- dr. Tatjana Hohnec, predstavnica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Člani iz JZ TNP:

- mag. Janez Rakar, direktor Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Andrej Arih, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Marko Pretner, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Igor Zakotnik, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park.

4.2. Svet Javnega zavoda Triglavski narodni park imenuje strokovni svet v sestavi:

- dr. Matej Gabrovec , predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti
- Metod Rogelj, predstavnik Zavoda RS za varstvo narave
- Jelka Kremesec Jevšenak, predstavnica Ministrstva za okolje in prostor
- dr. Tatjana Hohnec, predstavnica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- mag. Janez Rakar, direktor Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Andrej Arih, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Marko Pretner, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Aleš Zdešar, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park

Ugotovitveni sklep o prenehanju članstva v strokovnem svetu TNP in imenovanje novega strokovnega sveta – obrazložitev

Skladno z določbo 15. člena Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Triglavski narodni park (Uradni list RS, št. 60/2011; Sklep o ustanovitvi) svet zavoda TNP imenuje strokovnjake v strokovni svet. Strokovnjake iz vrst delavcev imenuje na predlog direktorja, pri čemer morajo biti ustrezno zastopani zaposleni na področjih, kjer opravljajo dejavnost, zaradi katere je bil zavod ustanovljen. Svet zavoda imenuje po enega zunanjega strokovnjaka na predlog Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Biotehniške fakultete, Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter enega strokovnjaka na področju upravljanja zavarovanih območij na predlog pristojnega ministrstva. Mandat članov strokovnega sveta je štiri leta. Po preteku mandata je lahko član strokovnega sveta ponovno imenovan.

Po določbi 2. odstavka 25. člena se strokovni svet konstituira v skladu s Sklepom o ustanovitvi najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega sklepa. Do takrat opravlja njegove naloge obstoječi svet.

Dosedanji predstavniki v strokovnem svetu zavoda so bili:

Zunanji člani:

- dr. Matej Gabrovec , predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti
- prof. dr. Mihael Jožef Toman, predstavnik Biotehniške fakultete
- Metod Rogelj, predstavnik Zavoda RS za varstvo narave
- Andrej Bibič, predstavnik Ministrstva za okolje in prostor
- dr. Tatjana Hohnc, predstavnica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Člani iz JZ TNP:

- mag. Janez Rakar, direktor Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Andrej Arih, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Marko Pretner, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park
- Igor Zakotnik, predstavnik Javnega zavoda Triglavski narodni park.

Na podlagi poziva Javnega zavoda Triglavski narodni park z dne 29. 9. 2020, št.: 0131-5/2020-1 k predlaganju novih članov smo prejeli sledeče predloge novih članov:

- dr. Matej Gabrovec , predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti
- Metod Rogelj, predstavnik Zavoda RS za varstvo narave
- Jelka Kremesec Jevšenak, predstavnica Ministrstva za okolje in prostor
- dr. Tatjana Hohnc, predstavnica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Direktor Javnega zavoda Triglavski narodni park mag. Janez Rakar za predstavnike, strokovnjake iz vrst delavcev v strokovnem svetu TNP, predlaga:

- Andreja Ariha, predstavnika TNP, vodja oddelka za varstvo narave
- Marka Pretnerja, predstavnika TNP, vodja informacijskega središča TNP Dom Trenta
- Aleša Zdešarja, predstavnika TNP iz strokovne službe, oddelka za posege v prostor

5. točka dnevnega reda

Pravilnik o podeljevanju Belarjevega priznanja

Predlagatelj: mag. Janez Rakar

Poročevalec: mag. Janez Rakar

Gradivo:

- Predlog Pravilnika o podeljevanju Belarjevega priznanja
- Pravilnik o podeljevanju Belarjevih priznanj z dne 8.4.2002

Predlog sklepa:

5.1. Svet Javnega zavoda Triglavski narodni park potrjuje Pravilnik o podeljevanju Belarjevega priznanja

Obrazložitev:

Svet javnega zavoda Triglavski narodni park je na svoji seji 23.5.2001 sprejel sklep o podeljevanju Belarjevih priznanj, na podlagi katerega je predsednik sveta zavoda 8.4.2002 podpisal predlog pripravljenega Pravilnika o podeljevanju Belarjevih priznanj. Na podlagi pravilnika so bila do sedaj podeljena priznanja v enem primeru in sicer ob 30-letnici Triglavskega narodnega parka.

Glede na to, da podpisan pravilnik ni bil sprejet v skladu s predpisanimi postopki o sprejemanju pravnih aktov, je potrebno izvesti postopek, na podlagi katerega bo pravilnik sprejet v skladu z nomotehničnimi pravili. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da je potrebno vsebino sedanjega pravilnika spremeniti v delu, ki določa namen podeljevanja priznanj, periodiko podeljevanja, poleg tega pa je potrebno natančneje določiti potek postopka podelitve priznanja, od objave razpisa, dela komisije in končne podelitve.

Zaradi navedenih razlogov je pripravljen predlog novega pravilnika, ki bo obravnaval podeljevanje Belarjevega priznanja. Pravno podlago za sprejem predlaganega akta predstavlja Statut javnega zavoda Triglavski narodni park št. 3540-2/2011-2 z dne 14.12.2011, kjer je med pristojnostmi sveta zavoda v 18. členu določeno tudi sprejemanje drugih splošnih aktov zavoda iz svoje pristojnosti.

Pripravi:

Mitja Kapus, Skupna splošna služba Javnega zavoda Triglavski narodni park

PREDLOG

Na podlagi 18. člena Statuta Javnega zavoda Triglavski narodni park št. 3540-2/2011-2 z dne 14.12.2011, je Svet javnega zavoda Triglavski narodni park na svoji ____ redni seji dne ____ sprejel

PRAVILNIK O PODELJEVANJU BELARJEVEGA PRIZNANJA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom Javni zavod Triglavski narodni park ureja podeljevanje Belarjevega priznanja. Priznanje je poimenovano po dr. Albinu Belarju, prvemu pobudniku za ustanovitev narodnega parka v Dolini Triglavskih jezer.

Pravilnik določa namen, merila in postopek podeljevanja Belarjevega priznanja.

II. NAMEN PRIZNANJA

2. člen

Belarjevo priznanje je namenjeno pravnim osebam in posameznikom za njihovo uspešno delo, dosežke in pomoč pri:

- poslanstvu, ozaveščanju in promociji narodnega parka,
- ohranjanju biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot narodnega parka,
- ohranjanju kulturne dediščine v narodnem parku,
- urejanju in upravljanju narodnega parka,
- upravljanju obiskovanja in urejanju infrastrukture na območju parka.

Priznanje se podeli praviloma enkrat letno največ trem dobitnikom.

III. POSTOPEK PODELJEVANJA PRIZNANJA

3. člen

Javni zavod Triglavski narodni park vsako leto do 31. marca pripravi in objavi javni razpis za podelitev Belarjevega priznanja za uspešno delo in dosežke v preteklem letu. Javni razpis se objavi vsaj v enem javnem glasilu, ki pokriva celotno območje Republike Slovenije, dodatno pa lahko tudi na druge načine. Rok za posredovanje predlogov za podelitev priznanja je 30 dni od objave javnega razpisa.

Predloge za podelitev priznanja lahko posredujejo vse fizične in pravne osebe v Republiki Sloveniji. Predlog mora vsebovati podatke o predlagatelju, predlaganem kandidatu in obrazložitev razlogov, zaradi katerih se predlaga podelitev priznanja.

4. člen

Prispele predloge za podelitev priznanja obravnava komisija, ki jo imenuje svet zavoda in šteje tri člane. Komisija po obravnavi predlogov, glede na pomembnost in izjemnost dela in dosežkov na področju, navedenem v 2. členu tega pravilnika, pripravi predlog za podelitev priznanja, ki ga posreduje svetu zavoda.

5. člen

O dobitnikih priznanja odloča svet zavoda s posebnim sklepom. Priznanje dobitnikom izroči predsednik sveta zavoda, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika.

Belarjevo priznanje je častno in ni vezano na denarno nagrado in je podeljeno v obliki listine.

IV. OBJAVA IN EVIDENCA DOBITNIKOV PRIZNANJA

6. člen

Javni zavod Triglavski narodni park skrbi za primerno predstavitev dobitnikov Belarjevega priznanja v sredstvih javnega obveščanja ali na spletni strani ter vodi posebno evidenco o podeljenih priznanjih.

V. KONČNI DOLOČBI

7. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme Svet javnega zavoda Triglavski narodni park.

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o podeljevanju Belarjevih priznanj, ki ga je na svoji seji dne 23.5.2001 sprejel Svet javnega zavoda Triglavski narodni park.

Datum:

Številka:

Bojan Dejak
Predsednik sveta zavoda

Triglavski narodni park

TRIGLAV NATIONAL PARK

4260 BLEED, Kidričeva 2, SLOVENIJA

PREDLOG

PRAVILNIK O PODELJEVANJU BELARJEVIH PRIZNANJ

I.

Svet javnega zavoda Triglavski narodni park je na svoji seji 23. 5. 2001 sprejel sklep o podeljevanju Belarjevih priznanj.

Priznanja so poimenovana po dr. Albinu Belarju, prvemu pobudniku za ustanovitev narodnega parka v Dolini Triglavskih jezer.

S tem pravilnikom se določajo merila, postopek in način podeljevanja Belarjevih priznanj.

II.

(namen)

Belarjeva priznanja so namenjena pravnim osebam, posameznikom za njihovo uspešno delo, za dosežke in pomoč pri:

- poslanstvu, ozaveščanju in promociji narodnega parka
- ohranjanju biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot narodnega parka
- ohranjanju kulturne dediščine v narodnem parku
- urejanju in upravljanju narodnega parka
- naravi in okolju prijaznem upravljanju planinskih postojank in poti v narodnem parku

Priznanja so podeljena enkrat letno enemu ali več dobitnikom.

III.

(način podeljevanja in izbiranja)

Tričlanska komisija, ki jo imenuje Svet TNP, zbira pobude za dobitnike in pripravi predlog za priznanja. Dobitnike Belarjevih priznanj izbere Svet TNP s posebnim sklepom.

Razpis za priznanja objavi javni zavod TNP v javnih medijih meseca marca vsako leto. Rok za predlaganje kandidatov je 30 dni.

Pobude in predloge za priznanja lahko posredujejo vsi državljani in pravne osebe v Republiki Sloveniji.

Pri izbiri dobitnikov priznanj komisija ocenjuje pomembnost in izjemnost dosežkov, navedenih v II. členu pravilnika.

Komisija pripravi svoj predlog za dobitnike do 24. maja vsako leto, to je za evropski dan parkov. Sklep o podelitvi Belarjevih priznanj mora komisija utemeljiti.

Član komisije ne more dobiti Belarjevega priznanja.

Belarjevo priznanje je častno in ni vezano na denarno nagrado, podeljeno pa je v obliki listine. Priznanja izročata dobitnikom predsednik sveta TNP in direktor javnega zavoda TNP.

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 04 5780200

IV.
(predstavitev in evidentiranje)

Javni zavod TNP skrbi za primerno predstavitev dobitnikov Belarjevih priznanj v sredstvih javnega obveščanja ter vodi posebno evidenčno knjigo o teh priznanjih.

V.

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme Svet javnega zavoda Triglavski narodni park.

Tomaž Banovec, predsednik
Sveta TNP

Datum, 8.4. 2002.

5. točka dnevnega reda

Pobude in vprašanja

Predlagatelj , datum	Tomaž Bregant 13. 8. 2020
E-sporočilo	<p>Spoštovani!</p> <p>k točkam dnevnega reda predvidene seje kot pobudo predlagam razširitev dnevnega reda.</p> <p>Kot točke dodatne obravnave ob že podani obravnavi organizacije javnega prevoza v obremenjena območja Tnp v letošnji poletni sezoni, predlagam, da svetniki prejmemo informacijo in obravnavamo še:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.predvidene spremembe Zon (predvsem v smislu rabe naravnih vrednot in upravljanja z zvermi) <p>ter se ob tem seznanimo z modelacijami izračunov in implementacije nosilnih kapacitet na najbolj obremenjenih območjih v TNP.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.predvideni ukrepi za odstranitev propadlega objekta lovske koč v Lipanci-Brdo v lasti JZ TNP. 3. dinamika opremljanja območja Pokljuke z novimi informacijskimi vsebinami, predvsem na Poključki potimalo šotno barje Goreljek-učna pot, odstranitev inf. tabel Kolesarska pot Radovna?? <p>s spoštovanjem in pozdravi T. Bregant</p>

Odgovori Javnega zavoda Triglavski narodni park:

AD 1

Informacija o obiskovanju najbolj obremenjenih delov TNP

Usmerjanje obiskovanja in upravljanje z obiskom se znotraj narodnega parka izvaja preko različnih in številnih nalog in dejavnosti. Od izobraževanja, obveščanja, informiranja, sodelovanja z deležniki, prek umirjanja prometa, uveljavljanja prometnih režimov, monitoringa, sodelovanja pri pripravi programskih dokumentov (strategije, načrti, prostorski akti ...), do konkretnih ukrepov na terenu (usmerjevalna infrastruktura), priprave strokovnih podlag za omejevanje obiskovanja na z obiskom preobremenjenih delih narodnega parka, sodelovanju pri pripravi metodologije izračunavanja nosilnih zmogljivosti delov narodnega parka ...

JZ TNP se je na podlagi 32. člena ZTNP-1, izhodišč in nalog iz načrta upravljanja (poglavje 21.4 – opredelitev območij z omejitvijo obiska; poglavje 21.2 - določitev delov narodnega parka, ki se lahko rabijo), zaradi bistvenega povečanja obiska parka v določenih območjih ter zaradi neurejenega pravnega statusa trenutnih upravljavcev infrastrukture na posameznih naravnih vrednotah in s tem povezanega poziva MOP-SON k reševanju problematike, lotil priprave metodologije za izračun nosilne zmogljivosti naravnih vrednot, ki so urejene za obiskovanje ter priprave strokovnih podlag za oceno ogroženosti teh delov narodnega parka. Ocena ogroženosti je predpogoj za morebitno omejitev obiskovanja dela narodnega parka, nosilna zmogljivost pa je sestavni del ocene ogroženosti.

JZ TNP je v letih 2019 in 2020 pripravil predloga izračunov nosilne zmogljivosti za Vintgar in Tolminska korita, ki sta bila predstavljena deležnikom, naknadno sta bila predloga na podlagi predlogov

deležnikov tudi delno spremenjena oz. dopolnjena. JZ TNP trenutno pripravlja še izračun nosilne zmogljivosti za slap Savico.

V sodelovanju z MOP-SON je JZ TNP pripravil predlog posplošene metodologije za izračun nosilne zmogljivosti naravnih vrednot (*Priloga 1*), ki jo na posameznih primerih trenutno preizkušajo območne enote ZRSVN po Sloveniji.

JZ TNP je v letih 2019 in 2020 pripravil tudi predlog izračuna nosilne zmogljivosti za izvajanje soteskanja na Fratarici. Trenutno JZ TNP sodeluje v strokovni skupini za pripravo nosilne zmogljivosti Bohinjskega jezera, ki jo vodi Turizem Bohinj.

Nosilna zmogljivost je tesno povezana z rabo naravnih vrednot (splošno in posebno rabo), kjer se na sistemski ravni v prihodnosti pričakujejo spremembe, kar je možno razbrati iz predloga sprememb ZON, ki jih je MOP objavil v letu 2019. Sistemske spremembe so v pristojnosti MOP, verjetno pa bi tako korenite spremembe na področju rabe naravnih vrednot pomenile tudi potrebo po novelaciji ZTNP-1.

Priloga:

- Predlog metodologije za izračun nosilne zmogljivosti

Pripravila: Strokovna služna Javnega zavoda Triglavski narodni park

AD 2

Javni zavod Triglavski narodni park načrtuje rušitev objekta in odstranitev ruševin, predvidena aktivnost je načrtovana v programu dela in finančnem načrtu Javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2021.

Pripravila: Skupna splošna služba Javnega zavoda Triglavski narodni park

AD 3

Obnova, nadgradnja in smiselna razširitev Pokljuške poti je kot obsežna in prioritarna aktivnost načrtovana v letu 2021. Upošteva prvotno linijo Pokljuške poti je obnova načrtovana kot vsebinska, tehnična, predvsem pa naravovarstvena nadgradnja/povezava osrednjih/najbolj obiskanih točk na Pokljuki in v njenem neposrednem zaledju.

Koncept predvideva tesno povezanost med vsebino narave (izpostavljeno območje Goreljka in pokljuških gozdov) in kulturne krajine (planine na Pokljuki in v zaledju Pokljuke) ter povezljivost z že obstoječo pohodniško/planinsko infrastrukturo (Pokljuška soteska, pohodniška pot Juliana, pohodniške poti Bohinja, izhodišča za visokogorje -Rudno polje, pod Konjščico, Zajavornik.

Informacije, podane na različnih lokacijah (Uskovnica, Konjščica, Lipanca, Zajavornik, Mrzli studenec, Rudno polje, Goreljek, Zatrnik,...) bodo zasnovane na celosten način, saj je cilj usmerjen (in ne razpršen) obisk na manj ogrožene lokacije pokljuške planote.

Koncept predvideva dve večji info točki, in sicer na:

- Rudnem polju
- Mrzlem studencu

Preurejena in nadgrajena učna pot Goreljek bo povezana tako z Rudnim poljem kot z Mrzlim studencem. Na učni poti Goreljek se predvideva celostna obnova ograj, mostičkov in informacijskih tabel. Neposredno bo povezana tudi z daljinsko pohodniško potjo Juliana.

Po zgledu v letošnjem letu izdanih publikacij (Soška pot, Mangrtska cesta in Loška koritnica, Pot Triglavске Bistrice in Pokljuška soteska) bo izdana tiskana zloženska Pokljuška pot.

V sklopu načrtovane aplikacije TNP za usmerjanje obiska bo Pokljuška pot predstavljena kot povezovalni element, ki pohodniku ponuja možnost doživljanja Pokljuke in njenih posebnosti, v povezavi s pohodniškimi potmi Bohinja in potmi na območju občine Gorje.

Ključna karakteristika Pokljuške poti je načrtno usmerjanje obiskovalca/pohodnika na manj ogrožena območja in posledično varovanje naravovarstveno pomembnih območij Pokljuke.

Tehnično in proceduralno je realizacija vezana na posodobitev Pravilnika o označevanju zavarovanih območij naravnih vrednot.

Osrednji finančni vir za realizacijo je projekt Vrh Julijcev. Na lokacijah, kjer financiranje VJ ni možno, bomo uporabili druge vire.

Skupno je načrtovanih približno 40 novih objektov parkovne informacijske infrastrukture. V decembru in januarju potekajo usklajevanja z lastniki zemljišč in postopki za pridobitev ustreznih soglasij (ZRSVN, ZVKDS, ZGS in drugi). Prav tako že potekajo pogovori z osrednjimi deležniki s področja turizma in rekreacije na Pokljuki.

Zaključek obnove in nadgradnje je načrtovan v letu 2021.

Priprava: Informacijsko izobraževalna služba Javnega zavoda Triglavski narodni park

Predlagatelj , datum	Bojan Traven 8.11.2020
E-sporočilo	... Se pa strinjam z g. Erženom, da opravimo razpravo o delovanju čistilnih naprav na planinskih kočah na območju TNP. Spoštovani predsednik, zato v skladu z 2. točko 16. člena Poslovnika Sveta JZ TNP, predlagam/zahtevam umestitev naslednje točke dnevnega reda na prihodnjo sejo: DELOVANJE ČISTILNIH NAPRAV V PLANINISKIH KOČAH NA OBMOČJU TNP . Ker poslovnik določa, da mora gradivo pripraviti uprava TNP, vas pozivam, da gradivo tudi pripravite. Sicer bom utemeljitev in gradivo pripravil sam.

Informacija o delovanju čistilnih naprav pri planinskih kočah v TNP

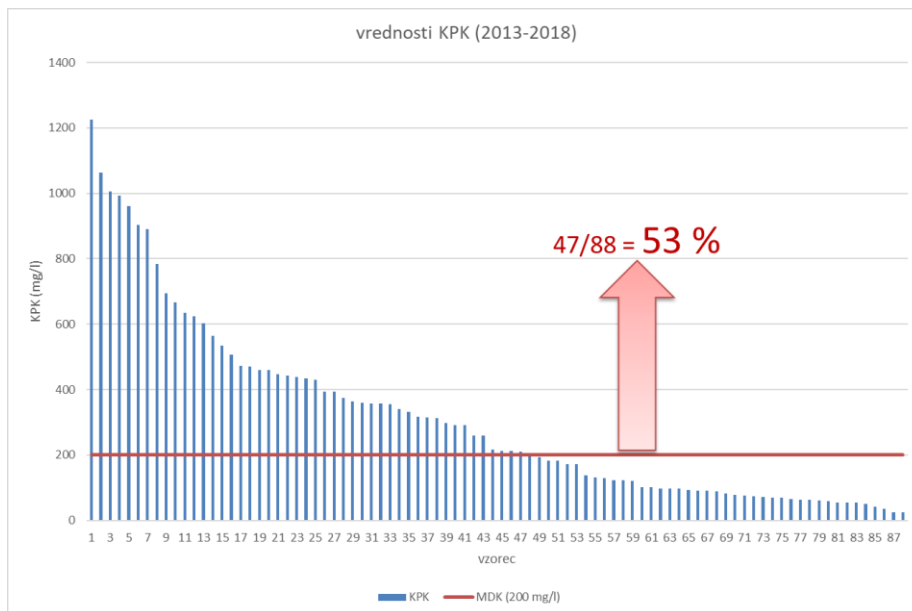
Na območju TNP je 36 planinskih koč, od katerih jih ima le 16 zgrajeno malo komunalno čistilno napravo (MKČN). Spremljanje delovanja MKČN pri planinskih kočah v Sloveniji (vzorčenje, analiza iztokov) zadnjih 8 let poteka pod okriljem PZS, pri tej nalogi pa sodelujeta tudi JZ TNP in Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik (CČN DK). Vzorce iztokov iz MKČN na območju TNP odzemajo uslužbenci JZ TNP, pri ostalih kočah pa predstavniki Svetovalne pisarne PZS ter tudi uslužbenci CČN DK. Laboratorijske analize vzorcev na lastne stroške izvaja CČN DK. V obdobju 2013 – 2020 smo v laboratorij CČN DK skupaj (na območju celotne Slovenije) dostavili 107 vzorcev, od tega iz planinskih koč na območju TNP 53 vzorcev iztokov iz MKČN.

Glavni cilji naloge so: pridobiti ažurne podatke o kakovosti iztokov iz MKČN, oceniti delovanje čistilnih naprav, seznaniti upravljavce planinskih koč z osnovnimi principi delovanja MKČN in pomenu rednega vzdrževanja, planinska društva povezati s strokovnjaki, ki lahko pomagajo pri odpravi napak in vzdrževanju, poiskati soodvisnost analiz in uporabljene tehnologije čiščenja odpadne vode ter ugotoviti morebitne primere dobrih praks. Vsi sodelujoči opravljajo aktivnosti z namenom, da bi izboljšali delovanje MKČN, in posledično v največji možni meri zmanjšali vplive na okolje.

Za MKČN pri planinskih kočah so značilni zelo neenakomerna obremenitev (večinoma obratujejo le 3-4 poletne mesece, v sezoni obisk precej odvisen od vremena ...) ter zahtevni pogoji obratovanja in vzdrževanja (klimatske razmere, dostopnost koč, maloštevilno osebje v koči ...).

Graf in tabela v nadaljevanju temeljita na analizi rezultatov v obdobju 2013 – 2018. Podatki iz obdobja 2019 – 2020 v analizi še niso upoštevani.

Graf: Vrednost parametra KPK (kemijska potreba po kisiku) posameznih vzorcev iztoka iz MKČN, vzeti v obdobju 2013 - 2018.

V obdobju 2013 – 2018 smo v laboratorij CČN DK dostavili 88 vzorcev, opravljenih je bilo več kot 320 analiz posameznih parametrov (KPK, BPK5, pH, elektroprevodnost, amonijev dušik, nitratni dušik, celotni dušik, celotni fosfor ...)

Rezultati analiz (2013 – 2018) so pokazali, da je bila vrednost KPK presežena v več kot 53 odstotkih vseh odvzetih vzorcev v Sloveniji. Po trenutno veljavni zakonodaji je mejna dovoljena koncentracija (MDK) za parameter KPK 200 mg/l.

Vsa planinska društva so bila o rezultatih analiz iz njihovih planinskih koč obveščena. Ob prejemu slabih (zakonsko neustreznih) rezultatov analiz so bila planinskemu društvu dana tudi priporočila, kaj storiti, da se stanje izboljša. Večina planinskih društev je takoj pristopila k sanaciji MKČN. Večinoma so napake popolnoma odpravili, kar se je nato pokazalo z zelo izboljšanimi rezultati analiz vzorcev.

Neustrezen iztok ni nujno povezan s tipom MKČN. Najverjetnejši vzroki so neenakomerna obremenitev, neustrezno obratovanje in vzdrževanje ter neustrezna velikost MKČN.

Tabela: Ocena deležev planinskih koč v povezavi z delovanjem MKČN v obdobju 2013 – 2018.

	Slovenija	TNP
Delež koč opremljenih z MKČN	35 %	42 %
Delež koč z MKČN, ki so bile vsaj 1x analizirane v 5 letih	63 %	87 %
Delež koč, kjer je bilo izvedeno vzorčenje in je bil iztok vedno ustrezen (pod MDK – po KPK)	20 %	31 %
OCENA deleža koč, ki ima neučinkovito čiščenje odpadnih voda po KPK (+ nedelujoče!)	83 %	88 %

Da bi izboljšali delovanje MKČN, planinskim društvom lahko individualno svetujejo usposobljeni strokovnjaki, ki podrobneje analizirajo stanje na koči in MKČN ter predlagajo ustrezne rešitve. V letu 2018 je JZ TNP sofinanciral tudi seminar za gospodarje planinskih koč ter ostale člane planinskih društev, ki delujejo na področju upravljanja s planinskimi kočami. Na seminarju so se seznanili s teoretičnimi in praktičnimi nasveti tudi glede čiščenja in odvajanja odpadnih voda v planinskih kočah.

Pripravila: Strokovna služba Javnega zavoda Triglavski narodni park

METODOLOGIJA ZA IZRAČUN NOSILNE ZMOGLJIVOSTI NARAVNE VREDNOTE ZA NAMEN OBISKOVANJA

1. Uvod

Pojem nosilna zmogljivost se uporablja v različnih kontekstih na področju strok, ki se ukvarjajo z okoljem in prostorom. V povezavi z obiskovanjem naravnih vrednot je ključna nosilna zmogljivost obiskovanja naravne vrednote (t.i. turistična nosilna zmogljivost). Po definiciji Svetovne turistične organizacije je *nosilna zmogljivost določena z maksimalnim številom obiskovalcev na določeni turistični destinaciji, ki še nima negativnega vpliva na naravno in družbeno okolje ter ne zmanjšuje kvalitete zadovoljstva turistov (Mangion, 2001).*

Izračun nosilne zmogljivosti naravne vrednote za namen obiskovanja ter njena uveljavitev lahko pozitivno vpliva na zmanjševanje negativnih vplivov obiskovanja in bistveno večjo zadovoljstvo obiskovalcev.

Določitev nosilne zmogljivosti je metodološko razmeroma kompleksno, temelji pa na odnosu med obiskovalci in naravnim ter družbenim okoljem. Povečanje števila obiskovalcev namreč povzroča povečan vpliv na okolje. Poleg vpliva na okolje ima lahko preveliko število obiskovalcev nekega območja tudi sociološki vpliv, kar pomeni manjšo kvaliteto doživljanja območja ter konflikt z lokalnim prebivalstvom v primerih, ko naravna vrednota leži v bližini naselij.

Predmetna metodologija za izračun nosilne zmogljivosti je primerna za tiste naravne vrednote, kjer obisk poteka po urejenih poteh (oz. kjer ni možnosti razpršenega obiska na širšem območju) in kjer so urejeni in določeni vstopi in izstopi oz. so le-ti znani, maloštevilni in omogočajo kontrolo nad obiskovanjem. Taki primeri so npr. soteske, slapovi, manjši rezervati, ...

2. Metodologija

Nosilna zmogljivost obiskovanja naravne vrednote je sestavljena iz:

- Fizične nosilne zmogljivosti (FNZ)
- Realne nosilne zmogljivosti (RNZ)
- Efektivne nosilne zmogljivosti (ENZ)

Naštete vrste zmogljivosti so v naslednjem medsebojnem odnosu:

$$\text{FNZ} > \text{RNZ} \geq \text{ENZ}$$

FNZ predstavlja maksimalno število obiskovalcev, ki je lahko v območju prisotna v določenem časovnem obdobju.

RNZ predstavlja maksimalno število obiskovalcev območja, ki je lahko v določenem časovnem obdobju prisotna v območju, če pri tem upoštevamo omejitvene dejavnike, ki so posledica specifik območja in njihovega vpliva na FNZ. Omejitveni dejavniki oz. t.i. korekcijski faktorji so okoljski in naravovarstveni dejavniki, vremenski dejavniki, varnost obiskovalcev, socialni dejavniki (npr. doživljanje, razdalja med skupinami, čas na razglednih točkah), fizični dejavniki (npr. morebitna erozija poti, težavnost hoje, ...).

ENZ predstavlja maksimalno število obiskovalcev, ki jih lahko upravljavec glede na RNZ in obstoječe upravljavske kapacitete (npr. število zaposlenih ljudi, infrastruktura, parkirišča, stranišča) trajnostno upravlja.

3. Predpostavke

Pri izračunu nosilne zmogljivosti naravne vrednote so ključni fizikalno geografski podatki o naravni vrednoti, podatki o dolžini urejene poti za obiskovanje, varnosti poti, upravljanju, odpiralnih časih in podobno. Zato je v prvi fazi potrebno zbrati čim več vhodnih informacij, predvsem pa naslednje podatke:

- **Dolžina poti za obiskovanje;** zberejo se podatki o celotni dolžini poti, načinu obiskovanja (ali obiskovalci hodijo po krožni poti ali gre za enosmerni promet, ali je več vhodov, ...)
- **Čas hoje oz. obiska;** oceni se povprečni čas obiska naravne vrednote
- **Odpiralni čas;** oceni se povprečno časovno obdobje odprtosti naravne vrednote za obisk, in sicer na dan in na leto (npr. 10 ur/dan in 7 mesecev/leto)

Dodatne informacije:

- Obseg parkirišč
- Število sanitarij
- Stanje poti (npr. problem erozije, bližnjice, nevarni odseki, ...), širina poti, ...

Izhodišče za izračun fizične nosilne zmogljivosti je, da človek potrebuje za neovirano hojo vsaj 1m prostora pred in za seboj (ob dvosmernem prometu pa 2m) – torej 1m² prostora.

4. Izračuni

4.1 Izračun FNZ

FNZ je sestavljena iz:

- Dolžine poti
- Prostora med obiskovalci
- Časa hoje

$$\text{FNZ} = d/p * \text{št}$$

d = dolžina poti

p = prostor za normalno hojo je 1m^2 ; v primeru, da se obisk naravne vrednote izvaja po isti poti v eno in drugo smer oz. da ni krožne poti, se v izračun vzame predpostavka, da je potreben prostor za normalno hojo 2m^2 , v kar je vračunan 1m^2 prostora za osebo v eno smer in 1m^2 za osebo, ki hodi v nasprotni smeri. Obstajajo tudi primeri, ko je na delu naravne vrednote dvosmerni promet, na delu pa ljudje hodijo le v eni smeri. V tem primeru se prostor za normalno hojo oceni po pretežnosti načina obiskovanja (npr. če se $\frac{3}{4}$ hoje izvaja dvosmerno se prostor za normalno hojo oceni z $1,5\text{m}^2$).

št = število možnih obiskov na dan

$$\text{št} = u/\check{c}$$

u = povprečno število ur dneva, ko je naravna vrednota odprta za obisk

č = potreben čas za hojo

$$\text{FNZ} = d/p * \text{št} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ ljudi/dan}$$

4.2 Izračun RNZ

RNZ se izračuna z uporabo naslednje enačbe:

$$\text{RNZ} = \text{FNZ} - \text{kf1} - \text{kf2} - \text{kf3} - \dots$$

kf = korekcijski faktor (omejitveni dejavnik)

V enačbi so korekcijski faktorji v obliki odstotkov, zato se lahko enačba zapiše tudi takole:

$$RNZ = FNZ * (100 - kf1/100) * (100 - kf2/100) * (100 - kf3/100)$$

Korekcijski faktorji (omejitveni dejavniki) so za vsako naravno vrednoto drugačni. Najbolj pogosti pa so naslednji:

- vreme
- varnost (padajoče kamenje, zdrs, čas dostopa reševalne ekipe v primeru nesreče, ...)
- varstvo narave (zgodnje in pozne ure – vpliv na ptice; vpliv na obrečni svet, vpliv na rastline, ...)
- socialni faktor (doživljanje, odnos med obiskovalci in odnos med obiskovalci in domačini)

Korekcijski faktor se izračuna na podlagi naslednje enačbe:

$$Kf = S1/Sc * 100$$

S1 = omejitvena kapaciteta spremenljivke 1

Sc = celotna kapaciteta spremenljivke 1

4.2.2 Vreme

Vremenske razmere so za obiskovanje naravnih vrednot eden od ključnih spremenljivk oz. omejitvenih dejavnikov, saj obiskovanje poteka v naravi, kjer so vremenske razmere lahko ekstremne (nevihte, količina padavin, ...) in v določenem časovnem obdobju ne omogočajo obiska (zima, močne padavine, nevihte, ...).

Za izračun korekcijskega faktorja je potrebno oceniti, koliko je v povprečju na leto dni, ko obisk naravne vrednote zaradi vremenskih razmer ni možen. Predpostavlja se, da obisk naravne vrednote ni realen v primerih, ko padavine presežejo količino 20mm/dan. Na spletni strani ARSO (<https://meteo.arso.gov.si>) je možen zgodovinski pregled podatkov o padavinah, kjer se pregleda podatke za najbližjo meteorološko postajo. Pregledajo se podatki za vsaj 4 pretekla leta v obdobju, ko je naravna vrednota odprta za ogled. Na ta način se dobi vsaj približno povprečje števila dni, ko so vremenske razmere takšne, da obisk ni možen oz. je močno zmanjšan.

S_1 = število dni, ko obisk zaradi vremenskih razmer ni možen (>20mm padavin/dan)* povprečni čas (v urah), ko je naravna vrednota odprta/dan
 Sc = celotni čas v enem letu, ko je naravna vrednota odprta (v urah)

$$Kf_1 = S_1/Sc*100$$

Primer:

$S_1 = 15*10 = 150$ (na leto je po podatkih meteorološke postaje 10 dni na leto več kot 20mm padavin, in sicer v času, ko je naravna vrednota odprta za ogled – npr. med aprilom in novembrom; naravna vrednota je povprečno odprta za ogledovanje 10 ur/dan)

$Sc = 1800$ ur (naravna vrednota je 6 mesecev odprta po 10 ur na dan)

$$Kf_1 = 8,33$$

4.2.3 Varstvo narave

Pri tem omejitvenem faktorju je potrebno oceniti realni in potencialni vpliv obiskovanja na sestavine narave (živo in neživo naravo), ki se razlikuje med naravnimi vrednotami tako glede na prisotnost morebitnih občutljivih vrst, kot tudi na infrastrukturo za obiskovanje (ali urejena pot s tehničnimi ukrepi (npr. ograje) preprečuje dostop do ranljivih delov, ...).

Med najbolj splošnimi omejitvami z vidika varstva narave so potencialno bolj problematične jutranje in večerne ure, ko tudi živa narava potrebuje več miru. Občutljivejši so tudi pomladanski in zgodnje poletni dnevi, ko npr. ptice gnezdiijo in vzgajajo mladiče. Glede na lokacijo naravne vrednote, prisotnost vrst ter njihovo občutljivost, se ocenijo morebitni vplivi, iz katerih se izračunajo omejitveni faktorji.

V nadaljevanju sta podana dva primera:

$Kf_2 =$ vpliv na živo naravo v splošnem

$S_2 = 3$ ure na dan so z vidika varstva narave bolj kritične od ostalih 7, predvsem dve uri zjutraj in 1 ura zvečer.

$Sc = 10$ ur/dan (povprečni čas, ko je naravna vrednota odprta/dan)

$$Kf_2 = S_2/Sc*100 = 3/10*100 = 30$$

Kf3 = vpliv na obvodni svet

S3 = na dolžini cca 200m je omogočen dostop do vode (v tem delu je zato že zaznan vpliv ljudi na obvodni svet)

Sc = 2000m (celotna dolžina poti)

$$Kf3 = S3/Sc*100 = 200/2000*100 = 10$$

4.2.4 Varnost

Varnost obiskovalcev je za upravljavca naravne vrednote zelo pomembna in terja še posebno pozornost. Odvisno od vrste naravne vrednote, njene lokacije, reliefne izoblikovanosti neposredne in posredne okolice ter morebitnih že izvedenih ukrepov s strani upravljavca je odvisna varnost obiskovalcev.

Na varnost obiskovalcev vpliva tudi njihova številčnost. Potencialna nesreča (npr. padajoče kamenje) je bolj verjetna, če je znotraj naravne vrednote več ljudi.

Pri zagotavljanju varnosti ni zanemarljiv tudi podatek, v kolikšnem času lahko v primeru nesreče reševalna služba pride do ponesrečenca. Zagotovo je čas krajši, če je znotraj naravne vrednote manj ljudi.

Primer:

S5 = na dolžini cca 200m je večja nevarnost padajočega kamenja

Sc = 1800m (celotna dolžina poti)

$$Kf4 = S4/Sc*100 = 200/1800*100 = 11,11$$

4.2.5 Socialni faktor

Upoštevanje socialnega faktorja je pri določanju nosilne zmogljivosti obiskovanja naravnih vrednot zelo pomembno oz. ključno, saj neupoštevanje praga socialne nosilne zmogljivosti lahko poruši celoten sistem obiskovanja območja oz. lahko privede do skrajnih ukrepov, celo zaprtja obravnavane naravne vrednote. Socialni faktor oz. lahko tudi socialna nosilna zmogljivost pomeni največjo število obiskovalcev, ki jih določeno območje prenese, ne da bi to število bistveno vplivalo na doživljanje predmetnega območja ali pa bi imelo število obiskovalcev bistven vpliv na lokalno prebivalstvo (v kolikor se naravna vrednota nahaja v neposredni bližini naselja).

Določitev socialnega faktorja je sicer v določeni meri subjektivno, saj je dožemanje doživljanja območja za vsakega posameznika lahko drugačno. V metodologiji je zavzeto upravljavsko stališče, da socialni faktor upošteva razdaljo med dvema obiskovalcema na urejeni poti v območju naravne vrednote vsaj v dolžini 10m, kar omogoča nemoteno gibanje posameznika brez nepotrebne umikanja nasproti hodečim obiskovalcem (če gre za dvosmerno pot), omogoča kratke postanke za ogled naravne vrednote, fotografiranje in doživljanje narave brez pretirane motnje ostalih obiskovalcev.

Doživljanje naravnega okolja je povezano s človekovim pričakovanjem po intimnem, duhovnem doživetju narave brez poseganja drugih ljudi v ta intimni prostor. Ozke linijske poti so zato največja omejitev pri doživljanju naravnega okolja, ker človek nima možnosti po svoje in po potrebi izbirati prostor, ampak je ozko omejen in se srečevanju in komunikaciji (vsaj fizični) sploh ne more izogniti. Če pri tem upoštevamo še dejstvo, da je ena od bistvenih kvalitete doživljanja narave tudi možnost postankov, občudovanja in fotografiranja (brez bistvenega posega v intimni prostor posameznika), potem je utemeljeno, da je 10m razdalja, ki predstavlja minimum na urejenih pohodnih poteh.

Čeprav je zavzeto upravljavsko stališče 10m med dvema posameznikoma, to ne pomeni, da bodo obiskovalci tudi v realnosti naravno vrednoto obiskovali posamično in na predvideni razdalji. Jasno je, da naravne vrednote obiskujejo tudi pari, družine in skupine, kjer so razdalje med posamezniki bistveno manjše od 10m. Izračun socialnega faktorja s predpostavko razdalje 10m daje vsaj minimalne pogoje za kvalitetno doživljanje naravne vrednote, pri čemer pa bodo še naprej skupine in družine hodile bolj skupaj, ostalim pa bo zaradi večje razdalje od skupin omogočeno še bolj kvalitetno doživljanje naravne vrednote brez da bi velika skupina razvrednotila njihov obisk.

Kf5 (socialni faktor)

$S5/S_c * 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$S_5 =$ (razlika med optimalno in realno vrednostjo; v primeru enosmerne poti za obiskovanje $10m - 1m = 9m$, v primeru dvosmerne poti pa $10m - 2m = 8m$) - *kljub predpostavki razdalje med dvema obiskovalcema 10m se v izračunu uporablja razdalja 9 ali 8m, saj je potrebno upoštevati tudi prostor za normalno hojo (osebni prostor človeka – 1m; v primeru dvosmernega prometa oz. hoje pa 2m).*

$S_c = 10m$

Končni izračun RNZ z upoštevanjem vseh korekcijskih faktorjev:

$$\text{RNZ} = \text{FNZ} * (100 - \text{kf1}/100) * (100 - \text{kf2}/100) * (100 - \text{kf3}/100) * (100 - \text{kf4}/100) * (100 - \text{kf5}/100) * \dots = \underline{\text{število obiskovalcev}} / \text{dan}$$

4.3 Izračun ENZ

ENZ predstavlja maksimalno število obiskovalcev, ki jih lahko upravljavec glede na RNZ in obstoječe upravljavske kapacitete (npr. število zaposlenih ljudi, infrastruktura, parkirišča, stranišča) trajnostno upravlja. Upravljavski zmogljivosti se sicer lahko zelo hitro spreminjajo (npr. zaposli se dodaten kader; doda se začasno kemično stranišče, ...), ne pa vedno. Predvsem to velja za npr. zagotovitev zadostnega števila parkirnih mest (če so potrebna) ali uvedbo javnega prevoza.

$$\text{ENZ} = \text{RNZ} * \text{Uz}$$

Uz = upravljavska zmogljivost, ki zajema število zaposlenih, zmogljivost oz. število stranišč, število parkirnih mest, ...

$$\text{Uz} = n_1 (\text{zaposleni}) + n_2 (\text{parkirišča}) + n_3 (\text{stranišča}) + \dots / n * 100$$

Upravljavski zmogljivost se izračuna tako, da se glede na izračunano RNZ preveri npr. št. obstoječih parkirnih mest, št. obstoječih stranišč, št. zaposlenih. Pri tem se upoštevajo standardi, če seveda obstajajo. Če se oceni, da obstoječa parkirišča zadoščajo za obisk v obsegu RNZ, potem se v izračunu Uz (upravljavske zmogljivosti) vzame vrednost 1, če pa za zagotovitev izračunanega obiska RNZ manjka še četrtnina parkirnih mest, potem se vzame vrednost 0,75. Podobno se vrednost oceni tudi za npr. število stranišč, zaposlenih, ...

4.4 Izračun največjega števila obiskovalcev, ki so lahko naenkrat znotraj naravne vrednote

Metodologija za izračun dnevne nosilne zmogljivosti obiskovalcev naravne vrednote temelji na predpostavkah, ki opredeljujejo čas, potreben za ogled naravne vrednote, čas odprtosti naravne vrednote v dnevu, dolžino poti ter omejitvene dejavnike (varstvo narave, varnost, vreme, doživljanje, ...).

Poleg dnevne nosilne zmogljivosti je za lažje upravljanje in doseg ciljev naravi in obiskovalcu prijaznega doživljanja naravnih vrednot smiselno določiti tudi največje hkratno število obiskovalcev, ki so naenkrat znotraj naravne vrednote.

Opredelitev največjega hkratnega števila obiskovalcev naj sledi namenu izračuna nosilne zmogljivosti in upošteva uporabljene kriterije in omejitve, pri čemer je potrebno tudi širše razumevanje, da je glede na raznolikost naravnih vrednot ter razlik pri njihovem upravljanju (z vidika obiskovanja) še veliko drugih predpostavk, ki jih v izračun nosilne zmogljivosti ni mogoče vključiti. Predvsem se to nanaša na čas, ki ga posameznik porabi za obisk naravne vrednote, nastajajo tudi razlike v obremenitvi obiska v jutranjih in večernih urah v primerjavi z najbolj obremenjenimi deli dneva. Zato je določitev maksimalne trenutne obremenitve naravne vrednote z obiskovalci predvsem naloga upravljavca naravne vrednote v smislu vodenja politike usmerjanja dnevnega obiska v povezavi s sistemom prodaje kart, usmerjanja skupin obiskovalcev, ... Pri tem je ključno, da je določena maksimalna dnevna nosilna zmogljivost, s katero potem lahko upravljavec glede na sezonskost in druge omejitve oz. priložnosti izvaja politiko dnevnega/urnega obiskovanja. Ob tem mora upoštevati tudi upravljavske zmogljivosti (parkirišča, dostopi, okoljska infrastruktura).

Posebne metodologije za izračun največjega hkratnega števila obiskovalcev ni, določitev pa naj izhaja iz že izračunane dnevne nosilne zmogljivosti, ki se jo razporedi glede na povprečen čas obiska naravne vrednote, pri čemer se upošteva tudi kriterij socialne razdalje.

Pripravil:

Aleš Zdešar

Strokovna služba JZTNP

Uporabljena literatura:

- *Estimation Of The Tourist Carrying Capacity Of The Natural Reserve Mombacho Volcano, Granada, And The Natural Reserve Datanlí-El Diablo, Jinotega, Nicaragua, M. Somarriba-Chang, M. Garnier & V. Laguna, 2006 (<https://www.witpress.com/elibary/wit-transactions-on-ecology-and-the-environment/97/17063>)*
- *Estimation of Tourism Carrying Capacity of Fandoqloo Forest in Ardebil Province, Iran, Hamed HassanPour Kourandeh and Ebrahim Fataei, 2013 (http://www.bepis.com/nov_2013/10.pdf)*